

Javaslat

Balla Tibor népzeneész tekerő- és citeramuzsikájának
a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Barna Gábor

Barna Gábor

Kunszentmárton, 2017. október 10.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslattevő (személy, intézmény, szervezet, vállalkozás) neve:

Barna Gábor

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó adatai:

Név: Barna Gábor

Levelezési cím: 1114 Budapest, Bartók Béla út 37. I/7.

Telefonszám: 20/920 6122

E-mail cím: gaborbarnadr@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. a nemzeti érték megnevezése

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet

ipari és műszaki megoldások **kulturális örökség** sport

természeti környezet turizmus és vendéglátás

3. A nemzeti érték föllelhetőségének helye:

4. Értéktár megnevezése

települési tájegységi megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Balla Tibor népzeneész, a Népművészet Mestere, 5440.Kunszentmárton, Szent István király út 25. Telefon: 06 56/461-355 : 06 30/6497202

Mezőtúron született 1962-ben, de gyerekkora óta Kunszentmártonban él. Családjában hagyománya van a népművészet iránti érdeklődésnek. Nemrég elhunyt Balla Zoltán bátyja Aranysarkantyús táncos volt. A tekerő és a citerajátékot a Jászberényi Népzenei Iskolában tanulta. A szakmai vizsgát Budapesten tette le 1995-ben, aminek eredményeképp megkapta a hivatásos zenei működési engedélyt. 1990-ben a Népművelési Intézet által meghirdetett Népművészet Ifjú Mestere pályázaton oklevelet kapott. A KÓTA által meghirdetett országos minősítő versenyen 1999-től napjainkig kilencszer nyerte el az Arany Páva díjat. 1999-ben, a Vass Lajos Népzenei Szövetség által meghirdetett versenyen tekerőlanttal elnyerte a Vass Lajos díjat.

A tekerőlantos felvételei több népzenei kiadványban is megjelentek. Több népzenei kar készített vele felvételt. A Táncház Egyesület: *Új, élő népzene* címmel, a Hagyományok Háza által megjelentetett: *Táncház- népzene*, mely CD-n és kazettán is megjelent. Szentesen készítették a saját felvételeimet: 2002-ben a *Magyarországi tekerő és citera muzsika* címmel, 2006-ban : *Barna kislány gyere el velem a bálba* címmel CD-t. Majd két CD-t is kiadott *Barátaimnak sok szeretettel – népdalok, táncdallamok* címmel.

Rendszeresen szerepel kunszentmártoni városi rendezvényeken, népzenei és táncház találkozók, valamint a környező, da akár távolabbi településeken is. Tekerőlant és citerajátékot oktat Szentesen. Tekerőlantjával szolgáltatja a református istentiszteletek zenéjét Kunszentmártonban.

A Csenged Népművészeti Egyesületnek 2005. évtől tagja.

6. Indoklás az értéktárba történő fölvétel mellett

A tekerőlant muzsika a 20. században csupán Magyarország, azon belül is az Alföld szűk vidékére, Szentés környékére szorult vissza. Az I. világháború idejéig nagykiterjedésű kunszentmártoni tanyavilágban is kedvelt hangszer volt: egymaga kiszolgált egy bált. E kedveltség tárgyi bizonyítéka, hogy a szolnoki Damjanich Múzeum két kunszentmártoni tekerőt is őriz: az egyik talán a legszebb magyarországi tekerő, színes intarziás címerrel, a másik rostakávból gyártott egyszerű készítmény, jele azonban annak, hogy a hangszerre szükség volt.

E sajátos hangszeres zenének magas szinten őrzője, megtartója és továbbadója Balla Tibor.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Balla Tibor működéséről a *Kunszentmártoni Hír-Lap* egyes számai tudósítanak, valamint a megjelent CD-lemezei.

<https://www.szoljon.hu/jasz-nagykun-szolnok/bulvar-jasz-nagykun-szolnok/kulonleges-hangszerrel-kapraztat-az-egyszemelyes-zenekar-510624/>

Balla Tibor tekerőmuzsikája letölthető:

https://www.youtube.com/watch?v=UG2B0rJ_wTo

<https://www.youtube.com/watch?v=Rm6YgqgpoVY>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

Rövid leírás a Csenged Népművészeti és Hagyományörző Közhasznú Egyesület tagságánál olvasható:

<http://www.e-government.hu/digitalcity/entity/entityNews.jsp?dom=AAAAGCAI&prt=AAAFZMK&egd=AAAALMBC&efm=AAABAEYK&bem=AAAASVMG>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat.

Ajánlás a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktár Bizottsághoz

Tatárné Krajcsovics Lilla népzeneész, népdalénekes, a hódmezővásárhelyi Liszt Ferenc Ének-zenei Általános Iskola énektanára vagyok.

Köszönöm azt a lehetőséget, hogy egy igen gazdag népzenei pályafutással rendelkező személyt ajánlhatok az Önök figyelmébe!

Balla Tibor népzeneész egy lelkiismeretes, nagy tudású ember, aki felgyülemlett tudását szívesen osztja meg másokkal.

Amiatt, hogy népzeneész, népdalénekes lévén engem is érdekel a népi muzsika, több mint egy évvel ezelőtt kerestem meg őt azzal a kéréssel, hogy tanítson meg a tekerőlanton való játékára.

Az órák folyamán gyakran beszél nagyapjáról, a néhai Balla Istvánról, aki nagy tekerőlantjátékos volt, s történeteivel még színesebbé varázsolja összejöveteleink hangulatát, s közben játszva segít a tekerőjáték stílusos, autentikus elsajátításában. Azokat a népdalokat, melyek számomra ismeretlenek, igyekszik szövegeit megismertetni, így tanítványaimnak már én is tovább tudom adni a tőle tanultakat.

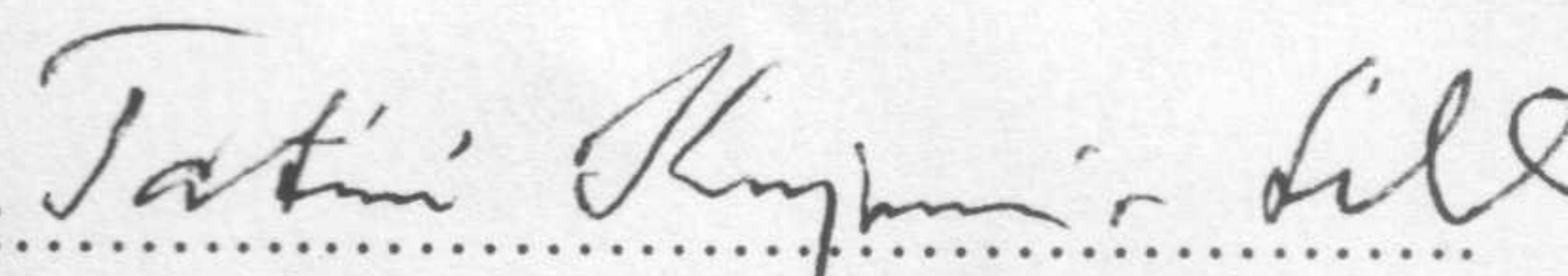
Küldetésének tartja az autentikus dél-alföldi zene bemutatását és népszerűsítését, valamint az Alföld népzenei hagyományainak feltárását. Neki köszönhetem, hogy közös fellépéseink alkalmával megérezhetem az értékteremtés nagyszerű mivoltát.

Büszke vagyok, hogy egy többszörös Arany Páva díjas és Vass Lajos díjas népzeneésszel dolgozhatok együtt!

Én mint népdalénekes, népzene tanár tiszta szívemből tudom őt ajánlani az értéktárba történő felvételhez!

Mártély, 2017. november 10.

Tisztelettel:.....



Tatárné Krajcsovics Lilla
népdalénekes, népzene tanár.

Liszt Ferenc Ének-zenei Általános Iskola
Hódmezővásárhely

ZÖLDÁG
Hagyományőrző Szakkör

Próbaterem: Szentés, Tóth J. u. 10-14.

Tel.: +36-30-317-70 94

E-mail: zoldag2011@gmail.com

6600 Szentés, Kossuth L. u. 36. B II/6

Honlapunk:

<http://zoldagmse.mindenkilapja.hu>



mentve: Balla T_ajánlása nemzeti értéktárba

Dr. Barna Gábor

1114 Budapest

Bartók Béla út 37. I. 7.

Tárgy: Balla Tibor
tekerő - és citeramuzsikálásának
ajánlása a nemzeti értéktárba

Tisztelt Dr. Barna Gábor úr!

Alulírott Hankó György Lászlóné Paksi Márta Magdolna

– szül.: Szentés, 1950. 09. 22., szem. ig. szám: 651026RA, 6600 Szentés,
Kossuth u. 36./ B II. 6. –

tanító, néptánc pedagógus, néprajzi gyűjtő a Zöldág Hagyományőrző Szakkör vezetője nagy örömmel és meglepéssel fogadtam a hírt, hogy Balla Tibor népzenei munkásságát méltónak találja / ják a nemzeti értéktár kulturális örökség kategóriába történő felvételre.

Ismeretségem Balla Tiborral és ezzel együtt a közös munkánk a szentesi népzenei (tekerő, citera) és néptáncos élet területén 1996. június 9-én kezdődött, mely jelenleg is folyamatosan tart.

Tanítói munkám 2. évtizedétől (1982.) néptánc szakkört – énekes népi gyermekjátékok – vezettem alsó tagozatosok részére a Deák Ferenc utcai, majd a Klauzál utcai általános iskolákban (*Zöldág Néptánc csoport, Levelecske Néptánc csoport*).

Ezt követően (1989, 1999-ben) néptánc oktatói képesítéseket szereztem, s velük együtt folyamatosan dolgoztam néptánc csoportjaimmal és a helyi népzenei hagyományt is megismertem.

Sajnos a szentesi tekerősök aktív zenélése kb. az 1970-as évekre városunkban megszűnt. Sok évtizeden át a helyi padkaporos bálók, kocsmái ill. családi rendezvények elengedhetetlen zenélési igényeit kiválóan kielégítő zenészek és muzsikáik (tekerő_klarinet páros, citera_tambura) népzenei szakszemponatoknak is elsőrendűen megfeleltek. Pl. Bartók Béla, Dincsér Oszkár, Sárosi Bálint, Havasréti Pál stb. gyűjtőútjaik Szentésen és környékén.

Hankó

E muzsikák bemutatását _ visszaörökítését _ a kisiskolás szakköröseimnek és rajtuk keresztül a város lakosságának hangfelvételeken kívül már nagyban segítette Balla Tibor, aki Kunszentmártonból hetente érkezett hozzánk muzsikálni a próbákra és a fellépésekre. A dél-alföldi népzenei anyagokat a kezdetekben elsősorban tekerőn szólaltatta meg számunkra.

A Zöldág Mozgáskultúra és Sport Egyesület 1996. 12. 05-i megalakításában is részt vett (elnök: Hankó Györgyné).

Az Egyesület 2013. évi megszűnése után annak utód szervezetében a Zöldág Hagyományörző Szakkörben is folytatja azt a munkát a vezetésem alatt, melyet lassan kb. 2 évtizede elkezdünk.

Döntően karitatív munkássága Szentesen kiterjedt / kiterjed

- a szakköri munkára és a fellépésekre
- nagy rendezvényeinkre (Szentesi Gyermek Néptánc Fesztiválok (9 alkalommal),
- Szenyéri Dániel, Papp Imre, Derzsi Kovács Jenő, Székely Gyula népzeneészek és népzene gyűjtők emlékének ápolása,
- Maác László Emléknapok (3 alkalom): emlékülés, emlékverseny _zsűri tag),
- a Népzeneészek Tere avatása ill. évfordulós megemlékezések,
- egyéb nem a „Zöldág” által szervezett szentesi rendezvényeken történő tekerő- v. citera muzsikálására,
- vasárnaponként Szentesen a Sopron utca közeli piacon utca zenél tekerővel, néprajzi gyűjtést végez a szentesi tekerősökről
- nyílt népzenei órákon történő részvételre, Népzenei szimpóziumon
- a Ki játszik ilyet? népi játék, néptánc és népzene tábor (kb. 15 alkalom) nyaranként, érdeklődés esetén tekerő v. citera muzsikálás oktatása,
- a szentesi Üdülőközpontban évenként megrendezésre kerülő 4-5 napos országos tekerős – citerás táborában is alkalmanként részt vett (vezető: Havasréti Pál)
- népzenei gyűjtésekben való részvételek (Szentesen és önállóan más helyszíneken is)
- **„Szerepel”:** A/ Hankó Györgyné ötlete és szervezése alapján készülő Kurca parton című népzenei DVD-n (2016-2017)
B/ Hankó Györgyné Paksi Márta: Szentes és környéke népzeneje és néptánca a XX. században c. könyvében és CD hangzó mellékletében (Szentes, 2002.)
C/ Hankó Györgyné szerkesztésében a Síppal, dobbal, nádi hegedűvel népzenei magazinban, mely a Rádió Szentesben havonta 2 x 45 perc műsoridőben jelentkezett a 106,1 MHz-én 1999. febr. és 2011. nov. között
D/ a szentesi médiában (Rádió Szentes, Szentesi Mozaik, Civil TV, Városi Visszhang, Szentesi Gyors, Szentesi Élet, Szentes TV,),
- a népzenei anyag ill. a folklórismeret területén is összehangoljuk a tanítandó területeket

Alfi

- rendszeres meghívottja a környék és a határon túl élő magyarság népzenei rendezvényeinek
- rendszeresen részt vesz a KÓTA minősítő rendezvényein,
- kapcsolatot tart tekerőkészítőkkel, népzenei gyűjtőkkel, népzeneészekkel – pl. Repáruk Dezső, Bársony Mihály leszármazottaival, Dr. Hankóczi Gyula, Gáspár Attila / Zilah, Savanya István / Calgary _ Kanada,
- számon tartja és alkalmanként szerepelteti az országos népzeneész társadalom vezetősége
- a Betyártáborokban is közreműködött, ahol bátyja, az ez év elején elhunyt - Balla Zoltán – kiváló néptáncos vezetésével a dél-alföldi táncokhoz autentikus tekerő és citera játékaival járult hozzá.
- Szentesen Mészáros Gábor zenész, hangmester és Tímár Ferenc digitális szakember segítségével több CD felvételére kerülhetett sor / tekerő és citera hangszereken.

Szakmai és emberi elkötelezettsége alapján, melyet szerény anyagi és életkörülményei ellenére napjainkig végez, javaslom, hogy
Balla Tibor – Szül.: Mezőtúr, 1962., Kunszentmárton, Szent István körút 25. sz. alatti lakos - a Népművészet Ifjú Mestere, Aranypáva Díjas és Aranypáva Nagydíjas tekerős / citerás népzeneész, a Nemzeti értéktár kulturális örökség kategóriában felvételt nyerjen.

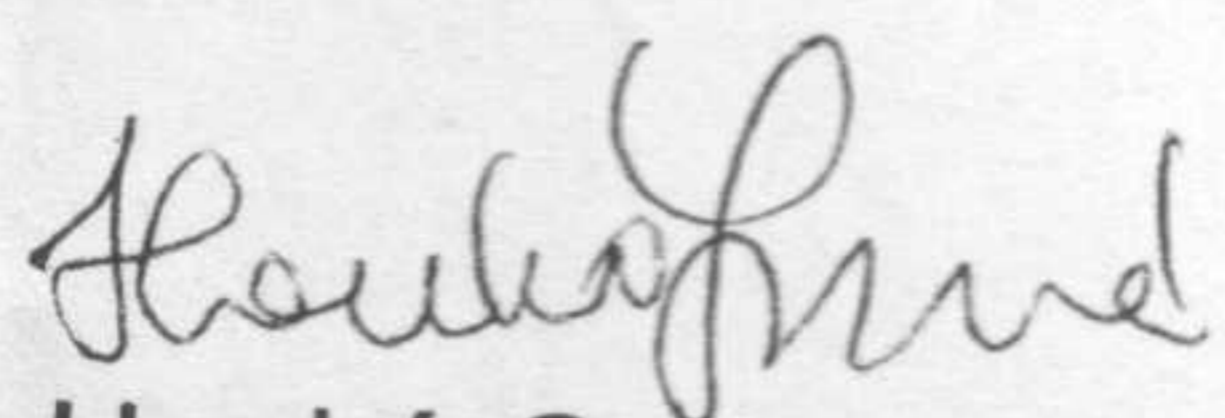
„A hagyomány őriz meg bennünket.”
 (Andrásfalvy Bertalan)

„Addig leszünk magyarok, amíg magyarul énekelünk és táncolunk.”
 (Kallós Zoltán)

Kedves Dr. Barna Gábor!

Kérem, hogy Balla Tibor népzeneésznek az értéktárba történő felvételét a továbbiakban is segítse.

Köszönettel és tisztelettel üdvözli Szentes népzene kedvelőinek nevében is:


 Hankó Györgyné
 néptánc pedagógus,
 a Szentesi Művelődési Központ
 Zöldág Hagyományőrző Szakköre vezetője

ZÖLDÁG
 Hagyományőrző Szakkör
 6600 Szentes, Tóth J. u. 10-14.
 06-63/ 314-211
 06-30/ 317-70-94
 zoldag2011@gmail.com

Szentes, 2017. 11. 09.